

WERKBLAD 3-2

‘Excuses maken’, ‘Waarschuwen’ en ‘Herdenkingen & Monumenten’!

1. Aspecten in de discussie

Het doel van deze opdracht is om een discussie voor te bereiden. Omdat de begrippen feit, oorzaak, standpunt en mening tijdens discussies vaak door elkaar worden gehaald, is het zinvol om vóór het begin van een discussie de verschillen tussen deze vier begrippen te kennen. Daarbij helpt deze opdracht.

Opdracht

Lees onderstaande stukjes tekst en beantwoord bijbehorende vragen:

Feiten

Bij een discussie spelen feiten een belangrijke rol. Met feiten kun je namelijk je argumenten versterken.

Feiten zijn bewijsbaar. Ze geven een antwoord op vragen als “Wat is er precies gebeurd?”, “Wie heeft dat gedaan?”, “Waar heeft die gebeurtenis plaatsgevonden?” en “Wanneer is dat gebeurd?”. Geef zelf een voorbeeld voor een feit:

Oorzaken

Oorzaken geven aan waarom of waardoor iets is gebeurd. De oorzaak van gebeurtenissen is vaak niet met zekerheid vast te stellen. Soms zijn er zelfs meerdere oorzaken aan te wijzen. Geef een voorbeeld:

Standpunten

Een standpunt is een mening die onderbouwd is met argumenten. De manier waarop iemand tegen bepaalde feiten en oorzaken aankijkt, wordt onder andere bepaald door het standpunt dat iemand inneemt. Eigen identiteit en achtergrond spelen een belangrijke rol bij het vormen van een standpunt. Zaken die van invloed kunnen zijn op iemands standpunt zijn bijvoorbeeld nationaliteit, familie, ervaringen en leeftijd. Geef een voorbeeld:

Meningen

Een mening is dat wat iemand van iets vindt of hoe iemand over iets denkt. Meningen die iemand heeft, zijn persoonlijk en komen voort uit het standpunt dat diegene inneemt. Onder andere persoonlijke ervaringen kunnen iemands mening sterk beïnvloeden; je eigen emoties en ervaringen zijn van invloed op je mening. Geef een voorbeeld:

2. Discussies over ‘Excuses maken’, Waarschuwen’ en ‘Herdenkingen & Monumenten’

Je kunt de discussie verdiepen door achtergrondinformatie te verzamelen uit verschillende bronnen. In het werkschrift en op dit werkblad verwijzen we naar diverse soorten bronnen.

1. **Minister-president Mark Rutte maakt tijdens de holocaustherdenking in januari 2020 excuses voor de rol van de Nederlandse overheid bij de Jodenvervolging in de Tweede Wereldoorlog. Zoek informatie over de toespraak van minister-president Rutte en beantwoord daarmee de volgende vragen:**

1.1. Bij welke gelegenheid sprak Mark Rutte? En namens wie sprak hij?

1.2. Waarvoor precies bood hij excuses aan?

1.3. Heeft het volgens jou zin om achteraf excuses te maken voor daden die onze voorouders hebben begaan? Leg uit:

Vervolg WERKBLAD 3-2

2. Koning Willem-Alexander excuseert zich bij de Dodenherdenking op 4 mei 2020 op de Dam voor het gebrek aan aandacht van zijn overgrootmoeder voor de Jodenvervolging. Zoek informatie over de toespraak van Koning Willem-Alexander en beantwoord daarmee de volgende vragen:

2.1. Wie was de grootmoeder van Willem-Alexander? Waar was zij en wat deed zij tijdens de Tweede Wereldoorlog?

2.2. Willem-Alexander noemt zijn grootmoeder 'standvastig en fel in haar verzet'. Waarom excuseert hij zich dan toch voor haar? Wat bedoelt hij precies met deze woorden?

3. Schrijver Arnon Grunberg beweert in zijn 4 mei-lezing 2020 dat deze herdenking ook een waarschuwing is. De tekst van de voordracht van Grunberg is te vinden op www.celan.nl/arnongrunberg. Lees de tekst en beantwoord onderstaande vragen:

3.1. Op welke manier is de 4 mei-herdenking volgens Grunberg een waarschuwing?

3.2. Grunberg verwijst in zijn lezing naar de actualiteit; de situatie van vandaag, waarin nog steeds gevaren schuilen. Welke gevaren noemt hij?

4. Dichter des Vaderlands Tsead Bruinja publiceert bij gelegenheid van 4 mei in NRC Handelsblad het gedicht 'De dood is geen meester uit Duitsland'. Lees het gedicht dat te vinden onder de link: www.nrc.nl/nieuws/2020/05/04/de-dood-is-geen-meester-uit-duitsland-a3998720 en beantwoord de volgende vragen

4.1. Op welke plaatsen in het gedicht wordt verwezen naar Todesfuge van Paul Celan?

4.2. Bruinja schrijft 'De dood is geen meester uit Duitsland' en verwijst naar Amerikanen, Japanners, Nederlands, Spanjaarden etc. als volkeren die al eerder dan de Duitsers mensen mishandelden. Wat bedoelt hij daarmee?

4.3. Het gedicht heeft tot boze reacties geleid. Kun je je dat voorstellen? Waarom?

5. Het Namenmonument. Een nieuw monument in Amsterdam, met de 102.000 namen van de vermoorde joden. Buurtbewoners protesteren tegen de komst van 'de grote muur'.

Op initiatief van Jacques Grishaver van het Auschwitz Comité komt er een nieuw Holocaustmonument in Amsterdam. Op dit monument, ontworpen door de beroemde Architect Daniel Libeskind, worden de namen van de 102.000 vermoorde joden weergegeven. Het heeft bijna 15 jaar geduurd voordat het monument kan worden gebouwd, want buurtbewoners hebben geprotesteerd tegen de komst van het monument, omdat het met zijn 1000 vierkante meter te groot is voor de omgeving, midden in de stad. *Lees over het monument en de protesten: <https://nos.nl/artikel/2337813-eerste-paal-geslagen-voor-holocaustmonument-amsterdam.html> en beantwoord de volgende vragen:*

5.1. Waarom wil de initiatiefnemer in Amsterdam een nieuw monument oprichten voor de vermoorde joden?

5.2. Hoe ziet het door Daniel Libeskind ontworpen monument er uit? Wat vind je van dit ontwerp? Licht je antwoord toe.

5.3. Waarom protesteren buurtbewoners van het Wertheimpark en van het Weesperplantsoen tegen de komst van dit monument? Wat vind je van hun protesten?

5.4. De rechter heeft tot op dit moment alle bezwaren ongegrond verklaard. Ben je het met de uitspraak van de rechter eens?
